

Zagadnienia do wywiadu Ewy Siedleckiej z prof. Wojciechem Sadurskim
„Terrorysta czy dziennikarz”

MATERIAŁY

Tekst wywiadu Ewy Siedleckiej „Terrorysta czy dziennikarz?”

http://wyborcza.pl/jakurzadzicswiat/1,129508,14481489,Terrorysta_czy_dziennikarz.html

[ost. wejście, 26.08.2013]

UWAGI ORGANIZACYJNE

Nauczyciel decyduje o wyborze ćwiczeń bądź zagadnień do dyskusji. Podajemy tylko przykładowe propozycje, warto je rozwijać nadając im np. dostosowując do możliwości i zainteresowań uczniów, a także potrzeb nauczyciela związanych z realizacją programu nauczania danego przedmiotu.

Tekst wywiadu warto wykorzystywać przede wszystkim podczas zajęć wiedzy o społeczeństwie zarówno omawiając różne zagadnienia związane z państwem i demokracją: wolność słowa, racja stanu, sygnaliści, przejrzystość życia publicznego i rządów, rola mediów.

KRÓTKI OPIS TEKSTU

Wywiad z prof. Sadurskim jest analizą (politologiczną i filozoficzną) afery Wikileaks - autor wraz z dziennikarką szukają odpowiedzi na pytanie: Assange – terrorysta czy dziennikarz? Tekstowi towarzyszą inne materiały źródłowe, które nawiązują do tematu oraz do najbardziej aktualnego przypadku Snowdena. Warto zachęcić uczniów do zapoznania się z wszystkimi materiałami np. przed lekcją.

Ćwiczenie 1

1. Zapisz na tablicy trzy słowa: sygnalista, dziennikarz, terrorysta, więzień sumienia. Podziel uczniów na czteroosobowe grupy. Poproś, by każda z nich przygotowała szczegółową definicję jednego pojęcia (wskazanego przez nauczyciela), zwracając uwagę na to, jakie cele realizują/jakie działania podejmują, w jakiej relacji do państwa są kryjące się za tymi pojęciami osoby oraz za pomocą jakich środków osiągają/realizują swoje cele.
2. Definicje zweryfikujcie na forum – możesz, jeśli uczniowskie propozycje są niepełne, poprosić uczniów o odczytanie definicji ze słownika.
3. Przypomnij uczniom o dwóch aktualnych sprawach związanych z wyciekiem danych państwowych (afery Wikileaks oraz historia Snowdena). Zapytaj ich, kim są – ich zdaniem Assange (afery Wikileaks) oraz Snowden: dziennikarzami, terrorystami, więźniami sumienia czy sygnalistami. Poproś, by uzasadnili swoje stanowisko, wskazując na te zachowania, które zadecydowały o przypisaniu ich do określonego pojęcia. Spróbuj tak zorganizować ich dalszą pracę, by było jasne, jakie stanowisko zajęli przed lekturą.

4. Poproś uczniów o lekturę tekstu wywiadu. Zapytaj ich, kim są Assange i Snowden zdaniem rozmówców. Poleć, by ci uczniowie którzy – po lekturze tekstu – zmienili zdanie w ocenie zachowań obu postaci zamienili miejsca. Następnie poproś, by wskazali, które argumenty z tekstu ich do tego przekonały.

Czas: 30 minut

Ćwiczenie 2

1. Zaproponuj uczniom minidebatę oksfordzką, której teza brzmi: *Snowden i Assange popełnili przestępstwo przeciwko państwu, ujawniając ich tajne dokumenty państwowe*. Kontrteza: *Snowden i Assange nie popełnili przestępstwa przeciwko państwu, ujawniając ich tajne dokumenty państwowe*.
2. Wyjaśnij uczniom zasady prowadzenia debaty oksfordzkiej (warto skorzystać z materiałów przygotowywanych w ramach Międzyszkolnej Ligi Debatanckiej lub z innych źródeł).
3. Podziel uczniów na grupy czteroosobowe i poproś – by po lekturze tekstu - sformułowali argumenty przemawiające zarówno za tezą, jak i ją obalające oraz podzielili się – zgodnie z instrukcją do debaty oksfordzkiej – rolami. Na 5 minut przed debatą wylosuj dwie drużyny, które będą debatować na forum klasy. Następnie drużyny losują, po której stronie się opowiadają: tezy czy kontrtezy.
4. Wybierz marszałka pilnującego czasu, rozpocznij debatę. Jeśli uczniowie, przygotowując się do debaty, wykorzystują tylko tekst wywiadu wystarczy jedna runda „przemów” każdego z mówców. Po tej rundzie zaproś pozostałych uczniów, którzy byli obserwatorami do włączenia się w debatę (oczywiście przy przestrzeganiu wszystkich zasad obowiązujących w debacie oksfordzkiej) – publiczność może (podobnie jak mówcy) zgłaszać uwagi lub zadawać pytania poszczególnym drużynom.

Czas: 45 minut

Ćwiczenie 3

1. Poproś uczniów, by w parach zapoznali się art. 61 Konstytucji RP oraz artykuły: 1, 2, 3, 4, 5 i 6 *Ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej*, artykuły 4 i 5 *Ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 roku o ochronie danych niejawnych* i zastanowili się, co to są informacje publiczne i kiedy należy je chronić. Następnie poleć im lekturę tekstu wywiadu Ewy Siedleckiej z prof. Sadurskim.
2. Poproś, by uczniowie w parach przez 5 minut porozmawiali o tym, czy w świetle tych artykułów, Assange i Snowden zachowali się zgodnie z prawem. Dlaczego tak? Dlaczego nie? Wskażcie te zapisy, na które moglibyście się powołać oskarżając lub broniąc Snowdena lub Assange'a

3. Spróbujcie wypisać w małych grupach – posiłkując się zarówno tekstem wywiadu, jak i wiedzą pozaźródłową – jakie informacje państwowe nie powinny być ujawniane, szczególnie w ataki sposób, jak to zostało zrobione w obu tych przypadkach? Wspólnie (na forum), zastanówcie się dlaczego.

Ćwiczenie to można rozbudować np. przygotowując symulację „Sąd nad Wikileaks”

Propozycje tematów do dyskusji/rozmowy

Tekst wywiadu może być też doskonałym wprowadzeniem do dyskusji na wiele tematów – poniżej przedstawiamy kilka propozycji:

1. Co to jest racja stanu? Dlaczego tak trudno ją chronić we współczesnym świecie?
2. Na czym polega konflikt pomiędzy władzą państwową a tzw. czwartą władzą? Podajcie historyczne i współczesne przykłady.
3. Czy istnieją granice wolności słowa i dostępu do informacji? Jeśli tak, to co je wyznacza? Czy znacie dokumenty prawne, które to ściśle określają?
4. Jakie organizacje stoją na straży wolności słowa? Jakie bronią dostępu do informacji? Czy w tekście pojawiły się odwołania do takich organizacji? Spróbujcie znaleźć też inne, korzystając np. z Internetu.